

Arif - Esmail – Esmailniya

Sumer Türkce ARKA Sözcükiyle  
Avropa Dillerinde Olan ARCO  
Sözcüklerinin SUMER İlişgişi.

**Sumer Türkce ARKA sözcükiyle Avropa dillerinde olan ARCO  
sözcüklerinin SUMER ilişgişi.**

**MURGU(Sumer) ↔ WARKATU(Akkad) ↔**

**ARKATU(Akkad) ↔ ARKA-ARXA(Türk) ↔**

**ARKO(Greek) ↔ ARCO(Latin)**

*Osman Çataloluk, Elshad Allili ara tirmalarından çok de erli bir mekale çıktı ki onu  
<Türkic and Sumerian> bölümü olarak ve <Similarity Between Turkish & Akkadian*

*Based on Rules of Inflective & Agglutinative Languages> ba lı ıyla ingilis dilinde  
Avustraliya'nın bir akademik dılcılık ara tıma dergisinde yaymı lar. Bu de erli mekaleni  
internet'den bu iki adres'den endire bilersiniz:*

<http://www.journals.aiac.org.au/index.php/all/article/view/448>

<http://s155239215.onlinehome.us/turkic/42TurkicAndSumer/AliliEAkkadian-TurkicEn.htm>  
*bu mekaledde ki Akkad-Türk dil ili gisini ara tiriyyür iki sözcük'den söz etmi di birisi türkce  
"ARKA" ve arabca "AXER-AHER- " sözcükleri.*

*Bu yazıda bu mukayseni geni lendirin ve onu sümer sözcükleriyle mukayse edib ve ona türkce  
"GER " ve proto-türk sözcüğü olan ve farscaya'da geçen"GER", "E ER-EGER"  
sözcükleriyle'de bu ili gini inceleyür:*

Yunanca <Arko> sözcüğü sumer-türkce< MURGU-ARKA> ve sümer-türkce <EĞİR-  
ARKA>'den geliyyür bu sözcük <warkatu - arkatu > gibi akkad'ca da kullanılıyyur ve  
oradan ya da Trova-Lidi'lerin dilinden Yunan diline Arko gibi giriyyür. Sumerce <EĞİR>  
türkcede yani aynı kökten olan dilde <GERİ>ve <ARKA> gibide gözükiyyür:

**eğir** [BACK] wr. e ir; e ir<sub>5</sub>(LUM); egir<sub>4</sub>; e ir<sub>6</sub>(MURGU<sub>2</sub>) "back, rear; after; estate,  
inheritance" Akk.**arkatu** → GERİ(Türk) – ARKA ↔ AHER- AXER- (Arab)

sümerce "EĞİR" sözcüğü ki türkce "GERİ" sözcüğüyle bir kökten ve bir anlamda dır;  
özü deyyşik sözcüklerde gözükiyyür bu sözcük arabca'ya "AXER-AHER- " gibi giriyyür .

**murgu**[SHOULDER]wr. murgu<sub>2</sub>; murgu "shoulder; back" Akk. *pūdu*; **warkatu**↔kürek; arka

bu sözcüğün kökü türkcede <GERİ> ve <ARKA> gibi işleniyyür. Bundan alınan  
sözcükler: <EĞİRİ-EGİRİ> , <EĞMEK-EGMEK> ve <EĞİLMEK-EGİLMEK> ve yine  
<ARKA> dır

ama tüm bunlar sumerde ve türkcede <GE-Rİ> ve <KA-YIT-MAK> azerice <QEY-IT-  
MAK>, <QAY-TAR-MAK>, <KAY-TAR-MAK>sözcükünden geliyyür

**gi** [TURN] wr. gi<sub>4</sub>; gi "to turn, return; to go around; to change status; to return (with  
claims in a legal case); to go back (on an agreement)" Akk. *lamû; târu* → <GE-Rİ> ve  
<KA-YIT-MAK> azerice <QEY-IT-MAK>, <QAY-TAR-MAK>, <KAY-TAR-MAK>

) Bunca biz Arkeogenetik sözüne <Gentik-arkasi> ya <Arka-Genetik>'de deyebiliriz. Ki Azerbaycan türkcesinde <Arxa-Genetik>

## EĞİR(Sumer ↔ AHER- AXER- (Arab) ↔ GERİ(Türk)

**eğir** [BACK] wr. e ir; e ir<sub>5</sub>(LUM); egir<sub>4</sub>; e ir<sub>6</sub>(MURGU<sub>2</sub>) "back, rear; after; estate, inheritance" Akk. **arkatu** → GERİ – ARKA ↔ AHER- AXER- (Arab)

bu sözcük GÖK-TÜRK daş-yazılarında böylece de gözükiyür:

KAYRIM: Arka, destek, inayet

KAYRU: Geri, arka, destek

KER : 1- Eski, kadim, geridekalan 2- Germekten, gerilmi , gergin

## MURGU (Sumer) KA-BURGA(Türk) BÖGÜR (Türk)

**murgu**[SHOULDER]wr. murgu<sub>2</sub>; murgu "shoulder; back" Akk. *pūdu*; **warkatu** ↔ *kürek*; *arka*

sümerce "MURGU" sözcükütürkce "ARKA-ARXA" sözcüküylebirkökdenvebiranlamdadırlar. Bu sözcükAkkad'ca da "WARKATU" gibigözükiyüryani<M W>sesdey iklikigözeçarpiyur. Amatürkce "ARKA" sözcüksümerce "MURGU" veakadca "WARKATU" sözcüklerininbirincisilab-hica'sındabu uses dey iklikigözeçarpiyur : <MUR WAR AR >

busözcük GÖK-TÜRK da yazıtlarında a idakigibi de gözükiyür:

ARKUN: Halef, geridengelen, takipçi

## GABA (Sumer) KAP-QAP (Türk)

**gaba** [CHEST]wr. gaba "breast, chest; frontier" Akk. *irtu*

sümerce "GABA" sözcükütürkce "KAP-QAB"labirkökdenvebiranlamdadırlar.

busözcüktürkcede "Kap-Kab", "Kapatma", "kapak", "kalpak = papağ= börk, şapka", "kapi", "kapmak" sözcüklerinde de görüyürüz. OnunAmerikan Sioux diliyletürkceylebağınıKarimullinyazısındanalıntıyaparakböylecevarımızdır:

**Sioux Dakota language:Capo(Kapo), (Sioux)capaho(Kapaho)= Visor, coverlet=Kalkan(siper), örtü**

Türkiclanguages:**Kapu**, kepe, kapka (Kapı, Kapak)= Kapu, Kapak

Sioux Dakota language:**Kapsun(Sioux)**=To bite with teeth = dişleisirmek

Türkiclanguages:**Kabu (kapmak)**=To take into a mouth= ısırmaq, kapmak(az)

Ama onun Sümer ilişkisi böyledir:

### **Kadu(Su): örtü = Kapo (Sioux): örtü = Kapı-Kapak(tu): örtü**

Türkce “Kap-Qap” sözcüğü “eklemek dillerin” (agglutinative) dillerin ilkin sözlerinden olmalıdır ve çün Amerikan yerlilerin dilinde bunca “QAB-KAB” sözcüğünün heç olmazsa 25000 yilden çok artık yaşı vardır. Bu 25000 yıl o zaman dır ki amerikan yerlileri “Yenisei Türklerinden” ayrılib ve Beringia’ya geçmişler ve 10000 yıl orada yaşayandan sonra buzluk devrani bitince ve okuyanus suyu yavaş-yavaş 120 metir yükselince ve bunca Beringia toprakları Deniz Altına gedince Mamut’larda oradan Amerika Katasına geçiyürler . Mamutların avcısı olan bu eklemeli dillerde konuşan avcı toplum da bu kataya geçiyür... ve özleriyle de bu eklemeli dili ki türkceyele yakın akraba dır oraya apariyurlar (yani Amerikan yerlileri bizlerle akraba dır).

Ama QAB sözü Akkad yolila Arab diline de girdi buna örnek “quffe قفه : sebet = kap”, “kafes = kapalı”, “ kafase قفسه = kaburga, kapalı”, “ kılil = kilit,kapalı”, “kutu قوطى” ve yene türkce de “kapı”, “kaplama-kablama”, “kapak” ve...

Bu sözcük ehtimal sumer-akkad-etusk yoluyla avropa dillerine de geçmiştir buna örnek latinca “coppa = bardak”, ingilisce “cup = bardak” ve yene latince “qabbia= kafes” olarak gözükiyür.

Şimdi “QAB-KAP” sözünü yeniden merceke aliyuruz:

Sümerce “Kadu” haman kökden ve “örtmek – örtü - kutu” anlamındadır:

### **KADU (Sumer) KUTU - QUTU (Türk)**

[kadu \[COVER\]](#)wr. ka-du3 "cover" Akk. ermu= kapu-kapı-kutu

busözcükdensümerce GABA

sözüdevardırkitürkceKap’laaynidirveyenebusözcüksümerceKapalıbirjesiolarakSebed anlamındadır, türkceonaKap-Kabdenilir , etruskcaonaKapi-

Kape=KapdelirveaynenonabenzerSioux'ca "Kapo" türkce "Kapadan – örtü" anlamındadır. Bununsumercesi:

## **GABA (Sumer) KAP-QAB (Türk)**

[gaba \[CHEST\]](#) wr. gaba "breast, chest; frontier" Akk. irtu= kutu, kab ; Kaburga

busümercesözcüklerden "gubar"= kap, "guNEsağa"= kap, "kabkul "=kap, "gu e"=kapanmak, sözcükleridedüzelmiştir:

## **GABA (Sumer) KABURGA-GABURGA (Türk)**

[gaba \[CHEST\]](#) wr. gaba "breast, chest; frontier" Akk. irtu= kutu, kab ; Kaburga

amasümerce "GABA" sözcükübirde "kaburga" anlamındaışleniliyürkiaynisisümerdiliylebirkökdenolantürkcede "KABURGA" olarakgözükiyür.

busümercesözcüklerden "gubar"= kap, "guNEsağa"= kap, "kabkul "=kap, "gu e"=kapanmak, sözcükleridedüzelmiştir:

[gubar \[INGOT\]](#) wr. gu2-bar "metal ingot; a container; a unit of measurement" Akk. **gubāru**; miriqtu =Kap

sumerce "gubar" sözcüküyene "kaburga"ylabirtürili gisivardır. Buda gösteriyürki KABURGA eslinde KAP-KAB sözcükündenalinmı tır.

[guNEsa a \[CONTAINER\]](#) wr. gu2-NE-sa - a2 "a cupboard or chest for drinking utensils" = Kap-Kutu

[kabkul \[CONTAINER\]](#) wr. eškab2-kul; eškab2-ku; kab2-ku; kuškab2-kul; kab2-kulx(BAL); eškab2-kulx(BAL); eškab2-ku5 "a container" Akk. kabk ru = Kap

sümerce "KABKUL" sözcüküyene "KAP-QAB" anlamında iyurveylene "KABURKA"ylabenzerlikivardır.

[gu e \[COVERED WITH\]](#) wr. gu2 e3 "to be covered with" Akk.hal pu = Kapanmak